

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/222/2012
Identifikačné číslo spisu:	6811204801
Dátum vydania rozhodnutia:	22.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Eva Sakálová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6811204801.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu H., nar. X. februára XXXX, bývajúceho v K., zastúpeného JUDr. Richardom Bauerom, advokátom v Košiciach, Garbiarska č. 5, proti žalovanému H., nar. XX. mája XXXX, bývajúcemu v K., o určenie vlastníckeho práva k bytu, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 3 C 122/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. mája 2012, sp. zn. 13 Co 84/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Revúca rozsudkom z 24. januára 2012, č.k. 3 C 122/2011-68, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že je spolu s manželkou, U., bezpodielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti (bytu), vedenej v katastri nehnuteľností Katastrálneho úradu v L. Správy katastra K., na LV č. XXXX., pre okres K., obec K., kat. úz. K., parc. č. XXXX/XXX, byt č. XX na X. poschodí vo vchode bytového domu M., súp. č. XXXX, s podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v pomere 7181/229792; žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Zamietnutie žaloby súd odôvodnil poukazom na nedostatok predpokladov pre rozhodnutie o takejto určovacej žalobe, ktorý spočíval podľa súdu v absencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, keď pre úspešné uplatnenie žaloby bolo potrebné účastníctvo manželky žalobcu či už na jednej alebo druhej procesnej strane. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že aj keď bol žalovaný v konaní úspešný, súd mu náhradu trov konania nepriznal, pretože mu v konaní žiadne trovy nevznikli a ich náhradu si ani neuplatnil.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 22. mája 2012, sp. zn. 13 Co 84/2012, rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, keď dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, ktorý i správne právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a na zvýraznenie jeho správnosti dodal, že bezpodielové

spoluvlastníctvo manželov sa okrem iného vyznačuje tým, že svedčí obom manželom, preto v konaní o určenie existencie práva, resp. právneho vzťahu, má byť stranou sporu aj druhý manžel. Len takto možno dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva či stav právnej neistoty v jeho právnom postavení.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal prostredníctvom právneho zástupcu dovolanie (doplnené podaním z 28. júna 2012) žalobca, ktorý napadnuté rozhodnutie žiadal zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil tým, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), spočívajúcou v odňatí možnosti konať pred súdom, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V bližšom odôvodnení dovolacích dôvodov žalobca uviedol, že naliehavý právny záujem v predmetnej veci bol daný tým, že príklep udelený 16. septembra 2004 na opakovanej dražbe žalovanému nebol schválený. Postup súdneho exekútora pri vykonávaní dražby bol nezákonný, preto mala byť dražená nehnuteľnosť vrátená naspäť žalobcovi, k čomu nedošlo, v dôsledku čoho bol porušený zákon. Súd prvého stupňa ani odvolací súd sa však všetkými žalobnými dôvodmi vrátane uvedeného nezaoberali a odvolací súd sa arbitrárne stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa, čím bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolateľ namietal i právne posúdenie súdov oboch stupňov, keď podľa neho žiaden zákon neurčuje, že na uplatňovanie práv je potrebný súhlas alebo spoluúčasť inej osoby. Z podstaty manželského spolujitia podľa neho vyplýva, že manželia musia podobné situácie znášať spoločne. Dovolateľ má za to, že potvrdením rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. K otázke vecnej legitimácie dodal, že súd prvého stupňa mal ponechať širší priestor na rozšírenie žaloby a nie ju predčasne zamietnuť bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

Žalovaný v písomnom podaní k dovolaniu uviedol, že nevie zaujať relevantné stanovisko k podanému dovolaniu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým jeho prípustnosť a dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V predmetnej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného v tejto procesnej forme sú upravené v ustanovení § 238 O.s.p., v zmysle ktorého platí, že dovolanie je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.). V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorý nevykazuje znaky ani jedného z rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., preto prípustnosť dovolania z § 238 O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na námietku dovolateľa a tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (ktorých existencia vždy zakladá nielen prípustnosť, ale i dôvodnosť dovolania), neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z uvedených väd. V tejto

súvislosti skúmal, či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo prekážku už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom alebo rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania pred nesprávne obsadeným súdom.

Pokiaľ ide o procesné vady podľa § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p., žalobca v dovolaní nenamietal a tieto v dovolacom konaní ani nevyšli najavo, preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodiť. Pokiaľ ide o procesnú vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., namietanú i v dovolaní, dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní pred odvolacím súdom skutočne došlo k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom a dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné ani podľa tohto ustanovenia, nakoľko procesnú vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. v konaní nezistil.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa vo všeobecnosti rozumie taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva, ktoré by inak mohol v priebehu konania realizovať. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže pritom dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím, pričom ide spravidla o prípady, kedy procesné rozhodnutie súdu bezprostredne súvisí s realizáciou procesného práva účastníka. Treba však uviesť, že samotné tvrdenie účastníka o existencii uvedenej vady takúto procesnú vadu nezakladá, jej existencia sa v konaní musí skutočne vyskytnúť a preukázať.

Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca existenciu uvedenej vady nezaložil na tvrdení, že súdy porušili ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nedodržaním procesného postupu pri prejednaní veci, ani na tvrdení, že mu znemožnili vykonať určitý procesný úkon, ktorý mu v konaní prislúchal a ktorý smeroval k uplatneniu jeho procesných práv. Podstatou dovolateľom tvrdených námietok vo vzťahu k uvedenej vade bolo vyjadrenie jeho nespokojnosti so spôsobom, akým súdy oboch stupňov rozhodli. Z určujúceho - obsahového - hľadiska teda nejde o námietku odňatia možnosti konať pred súdom v zmysle vyššie uvedeného, ale o námietku inú, týkajúcu sa zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov, na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia. Takéto výhrady sa týkajú činnosti súdu, v rámci ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu, teda o činnosť, ktorá je obsahom právneho posudzovania veci. Dovolací súd však zdôrazňuje, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantným dovolacím dôvodom len za predpokladu, že dovolanie je procesne prípustné, pričom v praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. (por. napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003), pretože súd právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv (por. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). I keby teda v tomto prípade tvrdenia žalobcu o založení rozhodnutí súdov nižších stupňov na nesprávnom právnom posúdení boli opodstatnené, nezakladalo by to prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Dovolací súd podotýka, že nespokojnosť účastníka s rozhodnutím súdu nie je eo ipso dôvodom na jeho

zrušenie. Pokiaľ sa dovolateľ nestotožnil s dôvodmi, pre ktoré súdy zamietli jeho žalobu o určenie vlastníckeho práva a v tejto súvislosti prípadne vidí porušenie jeho procesných práv (a tým i práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces), je treba uviesť, že aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky vychádza z názoru, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania na to, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi (IV. ÚS 252/04) ani právo na to, aby bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Vzhľadom na uvedené, teda, že prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p., a neboli zistené ani vady konania uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol bez toho, aby bola preskúmaná jeho vecná správnosť, a z tohto dôvodu sa nezaoberal ani ostatnými uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 241 ods. 2 písm. b/ a písm. c/ O.s.p.).

O náhrade trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia a na vec nebolo možné aplikovať ani ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. (v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O.s.p.) založené na zásade úspechu v konaní, pretože dovolanie bolo odmietnuté pre jeho procesnú neprípustnosť.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.